

Utilizarea inteligenței artificiale în predarea și învățarea limbilor străine

Sinteză de rezultate a cercetării

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Cu toate acestea, punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene sau al Fundației pentru Dezvoltarea Sistemului Educațional (FRSE). Nici Uniunea Europeană, nici FRSE nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

Număr proiect: 2025-1-PL01-KA220-SCH-000358392

Acest document a fost elaborat și distribuit în 2026 de către Consorțiul Proiectului AIDED în baza Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY). Această licență permite utilizatorilor să:

Partajeze – să copieze și să redistribuie materialul pe orice suport sau în orice format, în orice scop, inclusiv în scop comercial.

Adapteze – să remixeze, să transforme și să dezvolte materialul în orice scop, inclusiv în scop comercial.

Trebuie să menționați sursa în mod corespunzător, să furnizați un link către licență și să indicați dacă au fost făcute modificări. Puteți face acest lucru în orice mod rezonabil, dar nu într-un mod care să sugereze că licențiatorul vă susține pe dvs. sau utilizarea dvs.

Licențiatorul nu poate revoca aceste libertăți atâta timp cât respectați termenii licenței.

Toate linkurile din publicație au fost verificate ca fiind active în ianuarie 2026.

Cuprins

Introducere.....	4
Bazele teoretice.....	5
Prezentare generală a celor mai relevante instrumente de inteligență artificială.....	10
Folosirea IA în predare și învățare.....	14
Potențialul de dezvoltare a instrumentelor IA în predare.....	20
Restricții etice și legale.....	25
Concluzii.....	29
Bibliografie.....	30

Introducere

Acest raport constituie primul rezultat obținut în cadrul proiectului AIDED, care se focusează pe predarea limbilor străine bazată pe sarcini (task-based language teaching) cu ajutorul inteligenței artificiale. Cercetarea efectuată pentru acest raport va servi ca bază pentru rezultatele viitoare ale proiectului, inclusiv un ghid practic și un curs online pentru profesorii de limbi străine. Prin promovarea cunoștințelor despre noile tehnologii, sperăm să ajutăm profesioniștii din domeniul educației să facă față provocărilor moderne și să se simtă încrezători în competențele lor digitale. Obiectivul nostru este de a oferi un rezumat practic al informațiilor cheie și de a face accesibile rezultatele cercetării noastre profesorilor de limbi străine, precum și oricui este interesat să înțeleagă noile instrumente de inteligență artificială. Cu toate acestea, pentru cei interesați de o înțelegere mai profundă a subiectului, fiecare capitol include o serie de referințe care pot servi ca punct de plecare pentru aprofundarea cunoștințelor.

În ultimii ani, dezvoltarea rapidă a instrumentelor de IA a schimbat mult modul în care abordăm cercetarea și crearea de conținut. În același timp, a oferit elevilor noi oportunități, care pot fi folosite în scopuri bune sau mai puțin bune. Chiar înainte de popularizarea IA generativă, mulți profesori se simțeau rămași în urmă în ceea ce privește dezvoltarea competențelor lor digitale, incapabili să țină pasul cu instrumentele folosite de elevii lor. Acum, nevoia de a fi la curent cu evoluțiile recente este mai vizibilă ca niciodată.

Ca grup de profesori și educatori care colaborează la un proiect european, am redactat acest document pentru a împărtăși cunoștințe despre instrumentele IA, utilizarea lor până în prezent și potențialul lor de dezvoltare. Raportul nostru descrie posibilitățile de utilizare a IA în predarea limbilor străine, precum și potențialele provocări care trebuie luate în considerare. De asemenea, abordăm aspectele juridice și etice legate de ascensiunea IA și reflectăm asupra utilizării responsabile a noilor tehnologii.

1 Bazele teoretice

În această secțiune am sintetizat concluziile referitoare la înțelegerea generală a inteligenței artificiale, modul în care funcționează și utilizarea sa în predare și învățare. Trecem în revistă unele dintre reperele majore ale subiectului și investigăm unele dintre aspectele sale mai puțin evidente, din perspectiva unui profesor.

Ce este Inteligența artificială

În loc să extragem o definiție a inteligenței artificiale din publicațiile actuale sau să construim o altă definiție pe baza unui număr mare de formulări existente, propunem să luăm în considerare câteva caracteristici cheie vizibile în cercetare.

Companiile IT prezintă aplicații echipate cu IA ca agenți cu capacități similare celor umane: „pot vedea și identifica obiecte. Pot înțelege și răspunde la limbajul uman. Pot învăța din informații și experiențe noi. Pot acționa independent, înlocuind nevoia de inteligență sau intervenție umană” (IBM). În domeniul IA pentru profesori și școli, educatorii sunt astfel invitați să solicite sprijinul diverselor entități cu chip uman: asistenți, creatori sau chiar detectivi. Acești agenți se prezintă ca niște oameni într-o interacțiune de tipul „eu și tu”: ei „gândesc” și te invită la o conversație: „nu ezita să discuți cu MINE”.

Într-o anumită măsură, aceste afirmații sunt susținute de cercetarea științifică. Definițiile academice converg în descrierea IA ca fiind capacitatea mașinilor non-umane de a acționa: de a executa, rezolva sarcini, crea, comunica și interacționa așa cum se întâmplă în cazul oamenilor. Două aspecte ale acestei definiții merită atenție. În primul rând, instrumentele IA au capacitatea de a simula, imita sau reproduce inteligența, cogniția și creativitatea umană. În al doilea rând, aceste procese efectuate de mașini sunt văzute nu doar ca automatizare, ci ca capacitatea agenților artificiali de a se angaja în comportamente inteligente în diverse contexte.

Ne confruntăm, aşadar, cu o situație fără precedent, bine reflectată într-un concept atrăgător, Humans-In-The-Loop (HITL). Creativitatea în diverse domenii este îmbunătățită de relația simbiotică dintre oameni și mașini, care lucrează împreună pentru a îndeplini anumite sarcini, valorificând punctele forte ale ambelor părți. În această paradigmă, inteligența umană este integrată în procesul de îmbunătățire a funcționării modelelor de IA, care pot învăța din feedback-ul uman și își pot ajusta performanța. Dar, având în vedere că mașinile au propria lor agenție, oamenii pot fi complet eliminați din procesele de luare a deciziilor în sistemele autonome de IA, fiind lăsați în afara circuitului. Deci, circuitul este o capcană sau un motor care ne întărește abilitățile? Să intrăm sau să rămânem afară? Aceste întrebări sunt de o importanță semnificativă în zilele noastre, fiind bine reflectate în publicațiile actuale din domeniul filosofiei și al științelor umaniste.

În domeniul educației, HITL are un echivalent în conceptul de agenție distribuită în predare și învățare. Agenția, înțeleasă ca abilitatea de a acționa, nu se regăsește doar la oameni – profesori și elevi –, ci și în instrumentele IA. Predarea și învățarea trec de la un proces care implică doar actori umani la discursuri cu mașini care au, de asemenea, ceva de spus, de propus, de contestat și – cel mai interesant – de învățat. Astfel, agenția în procesul educațional devine comună în relația dintre IA, elev și profesor.

Un exemplu din domeniul învățării limbilor străine ilustrează bine acest proces. Un profesor solicită unui chatbot să propună un exercițiu adecvat nivelului clasei. Chatbotul nu are suficiente informații și solicită mai multe detalii. Profesorul încarcă apoi exemple de teme ale elevilor. Prin interacțiuni ulterioare, se produc materiale de învățare adaptate, care sunt apoi utilizate cu elevii. Rezultatele învățării sunt obținute din contribuția combinată a agenților umani și non-umani.

Urmează o serie de aspecte care ar trebui luate în considerare de către educatori. Care sunt avantajele și dezavantajele intrării în bucla interacțiunilor om-IA? Seamănă inteligența artificială, în acest context, mai mult cu o partajare a competențelor sau evoluează în direcția delegării responsabilităților și a

externalizării competențelor noastre esențiale? Răspunsurile la aceste întrebări variază foarte mult, de la o primire entuziastă a noilor tehnologii interesante până la o poziție foarte prudentă față de evoluțiile potențial dăunătoare. Cu toate acestea, cercetările arată în mod clar un consens în cadrul comunității științifice cu privire la necesitatea ca educatorii să dezvolte competențe în domeniul IA, adică o înțelegere mai profundă a ceea ce este IA și a modului în care acționează.

Cum funcționează IA

Pentru a înțelege implicațiile educaționale ale IA, este necesar mai întâi să înțelegem arhitectura tehnică care o susține. Sistemele de IA, în special modelele lingvistice de mari dimensiuni (LLM), pot fi înțelese cel mai bine ca recunoscători și generatori de modele statistice care prezic rezultatele probabile pe baza datelor introduse. În învățarea automată, un model este un program specific care poate învăța modele din date și le poate utiliza pentru a prezice sau a decide asupra unor noi date introduse.

Înainte de adoptarea pe scară largă a modelelor lingvistice de mari dimensiuni în 2022, sistemele de IA categorizau în principal datele, mai degrabă decât să genereze informații noi. Deși modelele generative existau deja înainte, lansarea sistemelor la scară largă, precum ChatGPT, Copilot și Gemini, a mutat atenția publicului și a mediului educațional către IA generativă. IA generativă se referă la modele care învață modele statistice din baze de date de mari dimensiuni și apoi generează texte, imagini, fișiere audio, coduri sau alte medii noi, care sunt în concordanță cu aceste modele.

Baza lor este modelul Transformer. Modelele de secvență anterioare procesează textul pas cu pas, ceea ce limitează capacitatea lor de a identifica conexiunile între părți îndepărtate ale unei propoziții sau ale unui text. Transformatoarele, pe de altă parte, utilizează un mecanism numit auto-atenție. Ele trec o propoziție prin mai multe straturi, recalculând de fiecare dată cuvintele care ar trebui să acorde cea mai mare atenție altor cuvinte, astfel

Încât înțelegerea contextului devine mai nuanțată la fiecare pas. Acest lucru permite o modelare mult mai bogată a contextului decât predecesorii lor.

Modelele bazate pe transformatoare sunt deosebit de eficiente pentru sarcini precum feedback-ul pentru eseuri, generarea de întrebări și explicarea soluțiilor în mai mulți pași în instrumentele educaționale, deoarece auto-atenția poate urmări relațiile dintre pasaje lungi.

Dar cum „scrie” o IA un eseu sau „corectează” gramatica? În esență, aceasta funcționează prin predicția următorului token. Modelele de IA nu citesc cuvinte întregi în același mod în care o fac oamenii. În schimb, textul introdus este împărțit în tokenuri, care pot fi cuvinte complete, subcuvinte sau chiar litere.

Având o secvență de tokenuri, modelul estimează probabilitatea unui token (cuvânt) următor. De exemplu, dacă începutul este „Să rezervăm un...”, modelul poate atribui o probabilitate mai mare cuvântului „hotel” decât cuvântului „școală”, selectând de obicei „hotel” ca următorul token. Acesta este, evident, un caz simplificat, dar ilustrează bine mecanismul de probabilitate din spatele „gândirii” AI.

Metafora inteligența artificială ca „papagal stochastic” a fost utilizată în discuțiile despre învățarea limbilor străine și IA în educație. Metafora subliniază faptul că modelele lingvistice de mari dimensiuni nu „înțeleg” conținutul. Mai degrabă, ele remixează și extind tiparele din datele de antrenament într-un mod probabil pentru a produce rezultate care par semnificative, în ciuda lipsei unei înțelegeri autentice.

Deoarece modelul oferă continuări plauzibile mai degrabă decât adevăruri, acesta poate produce halucinații sub forma unor afirmații fluente, dar false, sau a unor citate fabricate. Halucinațiile sunt deosebit de probabile atunci când solicitările sunt vagi sau speculative, când subiectele sunt slab reprezentate în datele de antrenare sau când utilizatorii solicită surse sau cifre precise pe care modelul nu a fost antrenat în mod explicit să le recupereze în mod fiabil.

Pentru educatori, natura probabilistică a IA explică punctele sale forte (generare flexibilă și fluentă) și riscurile (explicații sau referințe incorecte sau

irelevante) în contextul predării și evaluării.

Modelele lingvistice care sunt antrenate doar pe predicția următorului token produc adesea răspunsuri inutile, nesigure sau incoerente. Îmbunătățirile observate recent în instrumentele educaționale provin în mare parte din pași suplimentari, cum ar fi ajustarea fină și învățarea prin întărire din feedback-ul uman.

Ajustarea de finețe: după preantrenarea pe date generale, dezvoltatorii reglează adesea modelele pe seturi de date mai specifice, cum ar fi exemple aliniate la programa școlară sau rubrici de notare, pentru a le specializa pentru sarcini educaționale specifice. Acest lucru îmbunătățește relevanța modelelor și adecvarea domeniului.

Învățarea prin întărire bazată pe feedback uman: În RLHF, anotorii umani examinează rezultatele modelului și compară răspunsurile alternative, cum ar fi evaluarea unui răspuns ca fiind mai util, mai precis sau mai sigur decât altul. Aceste date sunt apoi utilizate pentru a antrena modelul. Învățarea prin întărire ajustează ulterior parametrii modelului original, astfel încât, în timp, să favorizeze răspunsurile care sunt evaluate mai bine de către oameni. Acest proces este crucial pentru aplicațiile educaționale, deoarece încurajează modelele să manifeste comportamente apreciate de profesori și școli. Pentru educatori, aceste baze tehnice oferă o perspectivă valoroasă: sistemele de IA reflectă atât structura statistică a datelor lor de antrenare, cât și feedback-ul uman utilizat pentru a le alinia. Înțelegerea acestei duble dependențe este crucială pentru evaluarea critică a integrării IA în predare și învățare.

În concluzie, IA a evoluat într-un motor multimodal care poate interacționa cu oamenii. În mediul educațional, IA s-a dovedit a fi extrem de eficientă în sarcini precum furnizarea de feedback imediat sau personalizarea conținutului. Cu toate acestea, implicarea umană rămâne esențială. Acum, pe măsură ce IA pătrunde în domeniul educației lingvistice, profesorii trebuie să-și protejeze propria autonomie și pe cea a elevilor lor, pentru a le extinde cunoștințele, mai degrabă decât a le înlocui.

2 Prezentare generală a celor mai relevante instrumente de inteligență artificială

În acest capitol, prezentăm cele mai relevante instrumente bazate pe inteligența artificială și le descriem funcțiile pe scurt. Pentru o căutare cât mai amplă posibil, am consultat atât publicații științifice, cât și surse mai populare (chiar dacă mai puțin oficiale), cum ar fi articolele de blog. Scopul este de a descrie domeniul de aplicare posibil al utilizării IA în predare pe baza celor mai populare instrumente disponibile în decembrie 2025. Pentru a facilita utilizarea documentului, am adăugat linkuri către toate instrumentele menționate.

Chatbots și inteligență artificială generativă

Chatbot-urile constituie cel mai cunoscut tip de instrument AI. Apariția programelor precum ChatGPT a stârnit multe discuții despre natura creativității și limitele plagiatului în ultimii ani.

Chatbot-urile AI pot purta conversații și genera diferite tipuri de text pe baza instrucțiunilor date. Ele pot fi utilizate pentru a exersa conversații într-o limbă aleasă și pentru a genera exerciții. În același timp, ele creează și noi oportunități de copiat, ceea ce face ca profesorii să fie neîncrezători în impactul general al tehnologiei asupra procesului de învățare.

Unele dintre cele mai comune instrumente AI pentru crearea de conținut sunt:

- [ChatGPT by OpenAI](#). Un instrument versatil pentru generarea diverselor tipuri de conținut, cel mai eficient pentru lucrul cu text. Poate produce imagini și voce.
- [Microsoft 365 Copilot](#). Oferă asistență în timp real în Word, Excel, PowerPoint, Outlook, Teams și setările sistemului Microsoft. Poate genera text, rezuma documente, redacta e-mailuri, genera imagini și crea prezentări.

Pe lângă producerea de text, IA poate genera și imagini și voce. Deși instrumentele conversaționale pot genera toate tipurile de conținut, rezultatele sunt de obicei de calitate superioară atunci când sunt produse de programe specializate într-un domeniu specific, de exemplu:

- [Leonardo AI](#). Generator avansat de imagini și videoclipuri. Poate fi utilizat pentru a produce imagini și ilustrații noi sau pentru a le modifica pe cele existente.
- [ElevenLabs](#). Un instrument specializat în lucrul cu sunetul. Generează vorbire din text și text din vorbire. Poate crea efecte sonore, cum ar fi pași sau o explozie.

O subcategorie separată a chatbot-urilor AI o reprezintă instrumentele conversaționale create special pentru învățarea limbilor străine, de exemplu:

- [Langotalk](#). O aplicație de învățare a limbilor străine bazată pe IA, care oferă conversații și jocuri de rol pentru utilizatorii care nu sunt începători. Pentru exerciții scrise, botul poate oferi traducerea și corectarea greșelilor de tastare la cerere.
- [Gliglish](#). O aplicație de învățare a limbilor străine care oferă posibilitatea de a comunica în numeroase limbi. Deoarece este complet online și oferă o versiune gratuită, poate fi utilizată spontan, fără a fi necesară înregistrarea. Este specializată în vorbire și nu este configurată pentru schimburi de text.
- **MemBot**. Un chatbot din cadrul aplicației [Memrise app](#) pentru învățarea limbilor străine. Poate oferi răspunsuri precise și realiste, precum și corecturi la mesajele scrise.
- [Talkpal AI](#). Un chatbot care oferă exerciții de conversație. Permite utilizatorilor să aleagă tonul conversației (serios, amuzant sau neutru). Oferă feedback personalizat în timp real.

Deși aceste instrumente AI oferă multe funcții utile, majoritatea nu au un curriculum structurat și ar trebui utilizate în primul rând ca suport pentru un curs față în față, mai degrabă decât ca substitut. Merită menționat faptul că

toate instrumentele AI pot produce erori și greșeli; prin urmare, ele necesită o utilizare atentă și o corectare atentă a rezultatelor.

Instrumente de traducere

Instrumentele de traducere automată sunt utilizate de ceva timp pentru a lucra cu texte în limbi străine. În prezent, acestea oferă și traducere vocală în timp real, deschizând noi posibilități de comunicare. Deși pot fi utilizate în exces de către elevi datorită capacității lor de a traduce rapid paragrafe și documente întregi, ele pot oferi și unele funcții valoroase. Unele dintre ele propun mai multe variante de formulare, îmbogățind vocabularul elevului. Ele pot fi utilizate și de către profesori care au nevoie să genereze rapid o versiune alternativă a textului într-o altă limbă.

Unele dintre cele mai populare instrumente de traducere automată sunt:

- [DeepL](#). Unul dintre cele mai precise instrumente de traducere automată, cunoscut pentru rezultatele sale de înaltă precizie și capacitatea de a produce texte care sună natural. DeepL acceptă în prezent un număr mai limitat de limbi decât alte instrumente importante, dar este adesea preferat în mediile educaționale și profesionale pentru fiabilitatea sa în cazul propozițiilor mai lungi sau mai complexe. La fel ca alte sisteme de traducere bazate pe IA, poate avea încă dificultăți cu referințele culturale și expresiile care depind în mare măsură de context.
- [Google Translate](#). Un instrument de traducere automată foarte cunoscut, care utilizează algoritmi de IA pentru a traduce automat textul sau vorbirea în timp real. Este ușor accesibil ca aplicație mobilă sau platformă online și acceptă peste 100 de limbi. În contextul învățării și predării limbilor străine, este utilizat în mod obișnuit pentru traduceri rapide ale frazelor sau propozițiilor scurte. Ca în cazul instrumentelor de traducere automată în general, limitările includ dificultatea de a reproduce nuanțele culturale și contextuale ale limbii.

Sisteme de învățare și tutorat lingvistic

Aplicațiile de învățare a limbilor străine utilizează IA pentru a produce cantități

mari de exerciții gramaticale, pentru a genera mesaje vocale, pentru a corecta răspunsurile și pentru a înlesni conversațiile. Acestea includ de obicei un curriculum structurat și sunt adaptate pentru a lucra cu elevi cu diferite niveluri de competență. Câteva exemple de aplicații de învățare a limbilor străine disponibile în prezent sunt:

- **[Duolingo](#)**. O platformă populară de învățare a limbilor străine care utilizează algoritmi de IA pentru instruire și feedback personalizat. Oferă lecții interactive, exerciții și teste. O opțiune plătită, Duolingo Max, include un chatbot bazat pe jocuri de rol, deși disponibilitatea sa este limitată din punct de vedere geografic.
- **[Mondly](#)**. O aplicație de învățare a limbilor străine bazată pe IA, care oferă multiple opțiuni de chatbot, inclusiv funcții precum Mondly VR (realitate virtuală). Chatbotul oferă răspunsuri sugerate, care pot fi utile pentru începători.
- **[ELSA Speak](#)**. O aplicație mobilă care utilizează algoritmi AI special pentru a ajuta utilizatorii să-și îmbunătățească pronunția în limba engleză. Aceasta utilizează tehnologia de recunoaștere a vorbirii pentru a analiza vorbirea utilizatorului și oferă sugestii de îmbunătățire în timp real.
- **[Rosetta Stone](#)**. Un software de învățare a limbilor străine care utilizează algoritmi AI pentru a oferi instrucțiuni și feedback personalizate utilizatorilor săi. Oferă teste interactive, lecții și exerciții în peste 30 de limbi.

Corectoare ortografice

Ultima categorie de instrumente AI pe care am analizat-o este cea a programelor de verificare ortografică. Aceste programe corectează greșelile gramaticale și ortografice din text, fiind deosebit de utile pentru elevii dislexici. Mai mult, ele pot explica de ce ceva este incorect și pot cita regulile, ceea ce înseamnă că, utilizate cu atenție, pot îmbunătăți înțelegerea gramaticii de către elevi.

Exemple tipice de astfel de instrumente includ:

- [Grammarly](#). Un instrument de asistență la scriere bazat pe IA, care ajută utilizatorii să îmbunătățească gramatica, ortografia, punctuația și claritatea generală a textelor lor. Disponibil ca extensie de browser, aplicație mobilă și integrare desktop, oferă feedback în timp real și sugestii personalizate pentru a îmbunătăți lizibilitatea și tonul.
- [LanguageTool](#). Un instrument de asistență la scriere asistat de IA, conceput pentru a detecta și corecta gramatica, ortografia și punctuația în mai multe limbi. Efectele sunt, în general, mai puțin precise decât în Grammarly, care este specializat numai în limba engleză.

3 Folosirea IA în predare și învățare

Inteligența artificială (AI) a intrat în sălile de clasă nu ca un concept futurist, ci ca un companion practic care remodelează în mod discret practicile de predare. Articolele analizate pentru această secțiune au un mesaj comun: IA influențează deja modul în care elevii exersează vocabularul, primesc feedback și își construiesc încrederea în comunicarea orală. În loc să prezinte IA ca un înlocuitor al profesorilor, studiile o descriu ca un set de instrumente care pot sprijini o predare mai flexibilă și mai receptivă. Această secțiune își propune să transpună cunoștințele academice în reflecții practice pe care profesorii le pot înțelege și aplica. Articolele nu ignoră provocările, dar fiecare dintre ele evidențiază moduri semnificative în care IA poate îmbogăți învățarea atunci când este utilizată corect.

În calitate de profesori de limbi străine, căutăm în permanență modalități de a-i ajuta pe elevi să se exprime, să-și depășească anxietatea și să simtă că au succes. Instrumentele bazate pe inteligența artificială, fie că este vorba de aplicații de pronunție, chatboți sau asistenți automatizați pentru scriere, oferă noi posibilități de a sprijini atingerea acestor obiective. În continuare, vă prezentăm o sinteză coerentă a articolelor, o analiză a argumentelor acestora și o discuție despre ce ar putea însemna aceste concluzii pentru predarea limbilor străine în activitatea de zi cu zi.

Principalele afirmații, probleme și preocupări

În toate articolele, se remarcă câteva idei specifice. Liu (2023) susține că instrumentele de IA funcționează cel mai bine atunci când ajută elevii să „își îmbunătățească acuratețea prin sprijin țintit”, în special în practica pronunției și a gramaticii. Acest lucru reflectă concluziile lui Aljanadbah et al. (2025), care discută modul în care sistemele adaptive urmăresc performanța elevilor și ajustează exercițiile în timp real. În loc să spună pur și simplu că IA „personalizează învățarea”, articolul lor detaliază modul în care aceste sisteme identifică tiparele: de exemplu, un elev care se confruntă în mod repetat cu forme de trecut primește mai multe sarcini care implică aceste structuri. Articolele care se concentrează pe chatboti, în special Wang & Vásquez (2021), prezintă rezultate concrete, mai degrabă decât afirmații generale. Studiul lor a constatat că elevii care au folosit un asistent AI conversațional au raportat „o dorință mai mare de a vorbi” și au simțit mai puțină anxietate în legătură cu greșelile pe care le-ar putea face. Exemple reale includ elevi care exersează comandarea de mâncare, check-in-ul la un hotel sau explicarea planurilor de weekend, toate scenariile fiind descrise ca „spații sigure de repetiție” înainte de a vorbi cu oameni.

Cercetările privind instrumentele de scriere oferă, de asemenea, informații practice. Fan & Ma (2022) subliniază că instrumentele AWE ajută elevii să identifice probleme specifice, cum ar fi propozițiile prea lungi sau consecvențele de utilizare a timpurilor verbale. Studiul lor descrie elevii care își revizuiesc lucrările „de mai multe ori într-o singură sesiune”, lucru pe care profesorii nu îl pot susține individual în timpul orelor.

Articolele care discută provocările o fac cu detalii concrete: preocupări legate de protecția datelor, prejudecăți algoritmice care interpretează greșit anumite accente și riscul ca elevii să se bazeze pe traduceri automate în loc să producă propriul limbaj. Luate împreună, articolele oferă o imagine clară și detaliată atât a beneficiilor, cât și a limitelor IA în învățarea limbilor străine.

Argumente cheie și exemple practice

Învățarea personalizată: cum arată ea în practică

Mai multe surse evidențiază sistemele de învățare adaptivă, dar adevărata valoare constă în modul în care aceste instrumente sprijină elevii care progresează în ritmuri diferite. În exemplul dat de Mousavi & Kashefian-Naeeni (2021), elevii care utilizau o platformă gramaticală adaptivă și-au îmbunătățit rezultatele la teste, în parte deoarece software-ul recunoștea erorile recurente și recicla elemente similare până la stăpânirea materiei. Într-o clasă obișnuită, un profesor ar putea observa astfel de tipare numai după mai multe teme; instrumentele IA le detectează instant.

Profesorii ar putea utiliza aceste platforme pentru a pregăti clase cu abilități mixte: elevii mai buni avansează fără a se simți plictisiți, în timp ce ceilalți beneficiază de întărire fără a fi stigmatizați. Cu toate acestea, cercetătorii ne reamintesc că repetarea în sine nu echivalează cu învățarea. Unii elevi au raportat că exercițiile automate păreau previzibile, indicând necesitatea intervenției umane pentru a îmbogăți contextul și a oferi sarcini semnificative. Profesorii rămân esențiali în a decide când elevii au nevoie de practică comunicativă, când au nevoie de instrucțiuni explicite și când au nevoie de o pauză de la exercițiile automate.

IA ca partener de conversație

Una dintre cele mai încurajatoare constatări este modul în care IA contribuie la reducerea anxietății legate de vorbire. Mai multe studii descriu modul în care elevii exersează dialoguri din viața reală – cum ar fi rezervarea biletelor de tren, discutarea planurilor de vacanță sau solicitarea indicațiilor de orientare – cu ajutorul unui chatbot, înainte de a încerca sarcini similare alături de colegii de clasă. Articolul semnat de Wang și Vásquez (2021) include reflecții ale elevilor, precum: „Mi s-a părut mai ușor, deoarece chatbotul nu te judecă.”

Profesorii ar putea integra aceste instrumente înainte de evaluări sau prezentări orale. Elevii ar putea repeta răspunsurile în privat, ar putea primi corecții simple și ar putea ajunge mai bine pregătiți. Totuși, articolele avertizează că

chatbot-urile au adesea dificultăți cu umorul, sarcasmul sau expresiile cu mai multe înțelesuri din punct de vedere cultural. Această limitare ne reamintește că AI oferă practică, nu experiențe comunicative complete. Profesorii oferă cadrul cultural, căldura emoțională și interpretarea contextuală pe care mașinile nu le pot reproduce.

Suportul AI pentru scriere

Instrumentele de scriere funcționează deosebit de bine pentru identificarea problemelor mici, dar importante. După cum observă Fan & Ma (2022), elevii beneficiază de explicații rapide, cum ar fi „articol lipsă” sau „eroare de acord verbal”, ceea ce le permite să revizuiască în mod repetat fără a aștepta feedback-ul profesorului. În practica din clasă, acest lucru înseamnă că elevii vin la ore cu teme mai rafinate, eliberând timpul de curs pentru o muncă mai aprofundată - structura argumentelor, varietatea vocabularului și alegerile stilistice.

Cu toate acestea, autorii avertizează că dependența excesivă poate slăbi abilitățile de editare independentă. Unii elevi acceptă sugestiile fără să le înțeleagă. Profesorii ar putea încuraja un proces de reflecție cerând elevilor să țină un jurnal scurt de revizuire: „Ce a corectat instrumentul folosit? De ce am făcut această greșală?” Acest lucru transformă IA dintr-un corector într-un companion de învățare.

Reflecții critice

Fiecare nouă tehnologie vine cu o invitație nu numai de a o folosi, ci și de a ne întreba ce ne cere în schimb. După cum arată articolele, IA în învățarea limbilor străine nu este doar un set de instrumente, ci o oglindă a practicilor noastre de predare. Ne obligă să ne confruntăm cu întrebări care persistă sub entuziasmul rapid al inovației.

Una dintre aceste întrebări se referă la natura învățării în sine. Dacă elevii își revizuesc scrierile cu ajutorul AI-ului în mod repetat, mai există loc pentru ei să învețe singuri? Aceasta nu este o plângere cu privire la tehnologie, ci o reflecție asupra dezvoltării unor abilități: elevii devin mai capabili să gândească

independent sau pur și simplu să se folosească mai mult de feedback-ul automatizat?

O altă întrebare apare din contextul conversației umane și al simulării inteligenței artificiale. Un chatbot poate ajuta un elev să exerseze un dialog, dar îl poate ajuta să înțeleagă tonul, politețea sau nuanțele culturale? Când predarea limbilor străine începe să se bazeze în mare măsură pe instrumente care nu pot simți jenă sau empatie, trebuie să ne întrebăm ce părți ale comunicării riscă să treacă în plan secund.

Și echitatea necesită atenția noastră. Când instrumentele de recunoaștere a vorbirii interpretează greșit anumite accente sau dialecte, ele expun o problemă mai profundă: ale cui voci sunt antrenate aceste instrumente să le audă? Și, mai important, ce voci nu reușesc să recunoască? Aceasta nu este doar o limitare de ordin tehnic; este un memento că educația are responsabilitatea de a se asigura că fiecare elev este ascultat așa cum este, nu așa cum se așteaptă sistemul să fie.

Ne confruntăm, de asemenea, cu problema încrederii. Elevii apelează din ce în ce mai mult la IA pentru ajutor, dar înțeleg oare când ajutorul le dezvoltă abilitățile și când le înlocuiește în mod discret gândirea? Predarea a implicat întotdeauna îndrumarea elevilor prin incertitudine, arătându-le cum să pună la îndoială răspunsurile ușoare. Inteligența artificială face ca această îndrumare să fie și mai necesară. Elevii trebuie să învețe nu numai cum să utilizeze aceste instrumente, ci și cum să rămână autorii propriilor idei.

Aceste întrebări sunt importante deoarece ne readuc la esența educației: formarea unor minți capabile să analizeze, să conteste și să aleagă. Cu cât instrumentele noastre devin mai puternice, cu atât trebuie să fim mai atenți la modul în care îi învățăm pe elevi să le folosească.

Considerații etice și riscuri

Unele dintre considerentele etice depășesc reflecțiile abstracte și prezintă exemple concrete de probleme în sălile de clasă. Unul dintre studiile analizate raportează că un instrument de analiză a vorbirii a stocat înregistrări vocale mai

mult decât era de așteptat, ridicând îngrijorări cu privire la modul în care sunt gestionate datele elevilor. Un alt articol documentează cazuri în care sistemele de evaluare a pronunției au evaluat în mod nedrept accentele non-standard, subliniind modul în care datele de instruire părtinitoare ale IA pot dezavantaja grupuri întregi de elevi. Într-un exemplu de clasă discutat în literatura de specialitate, elevii care utilizau o platformă de meditații online au descoperit că textele trimise de ei erau utilizate pentru a „îmbunătăți” serviciul, fără consimțământul lor clar.

Dincolo de aspectele legate de confidențialitate și părtinire, problemele etice includ riscul de a submina capacitatea de acțiune a elevilor. Atunci când IA generează propoziții fluente pentru elevi, obiectivul educațional de a produce gândire critică este amenințat. Sursele recomandă reguli clare în sala de clasă: anumite sarcini formative pot permite redactarea asistată de IA, în timp ce evaluările ar trebui să solicite compoziții originale și reflecții documentate. Aceste politici ajută elevii să învețe cum să utilizeze instrumentele în mod responsabil.

Echitatea este o altă preocupare. Nu toți elevii au acces egal la dispozitive, conexiune bună la internet sau spații liniștite necesare pentru practica orală privată. Literatura de specialitate avertizează în mod repetat că decalajele digitale pot amplifica inegalitățile existente, cu excepția cazului în care instituțiile planifică furnizarea de servicii incluzive. Unele soluții propuse includ ore de acces în școli, dispozitive împrumutate sau versiuni offline ale instrumentelor cheie.

În cele din urmă, cercetarea evidențiază implicațiile sociale și de mediu. Câteva articole subliniază că serviciile de IA la scară largă consumă o cantitate semnificativă de energie. Prin urmare, adoptarea responsabilă include conștientizarea acestor impacturi mai largi, favorizând utilizarea eficientă, setările cu consum redus de energie sau politicile instituționale de achiziții care prioritizează sustenabilitatea și practicile etice în materie de date.

Concluzii

Concluziile colective ale cercetării prezintă o viziune profundă și încurajatoare asupra IA în învățarea limbilor străine. Studiile arată că instrumentele IA pot ajuta elevii să se simtă mai încrezători, să recapituleze mai eficient, să exerseze mai frecvent și să primească feedback care ar fi imposibil de oferit manual la scară largă. Ele arată, de asemenea, că elevii se bucură cu adevărat de utilizarea acestor instrumente, mai ales când activitățile sunt relevante pentru viața reală.

În același timp, cercetarea arată clar că IA nu poate înlocui rolul profesorului în crearea unei atmosfere de sprijin în clasă, interpretarea sensurilor subtile sau îndrumarea elevilor prin aspectele culturale și sociale complexe ale comunicării. În schimb, funcționează cel mai bine ca un set de instrumente care extind posibilitățile.

Utilizată cu intenție, creativitate și conștiință etică, IA are potențialul de a îmbogăți învățarea limbilor străine și de a ajuta elevii să devină comunicatori mai încrezători și mai capabili. Pentru profesori, provocarea și oportunitatea constau în explorarea modului în care aceste instrumente digitale pot consolida munca semnificativă pe care o facem deja. Viitorul depinde de integrarea atentă, de implicarea elevilor și de responsabilitatea comună a școlilor și comunităților.

4 Potențialul de dezvoltare a instrumentelor IA în predare

Acest capitol analizează potențialul de dezvoltare viitoare a inteligenței artificiale în predarea limbilor străine, analizând oportunitățile cheie și identificând domeniile care pot oferi beneficii concrete atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Vom explora, de asemenea, principalele provocări și condiții cu care se vor confrunta profesorii, educatorii și profesioniștii în viitor în ceea ce privește implementarea și utilizarea responsabilă a instrumentelor IA în educație.

Oportunități legate de popularizarea utilizării IA în predarea limbilor străine

Răspândirea incredibilă a instrumentelor bazate pe IA, cum ar fi aplicațiile de învățare a limbilor străine, chatbot-urile și modelele generative de limbaj, a făcut ca învățarea limbilor străine să fie mai accesibilă ca niciodată, tocmai datorită flexibilității și accesibilității pe care le oferă aceste instrumente.

Orice elev poate acum să exerseze oricând, în orice loc și în ritmul propriu, ceea ce este benefic pentru tinerii adulți, în special pentru cei care trebuie să găsească un echilibru între muncă, responsabilități familiale și timp de studiu (Al Shammari, 2023).

Instrumentele bazate pe IA s-au dovedit a fi un adevărat factor de schimbare în ceea ce privește incluziunea, datorită caracteristicilor precum recunoașterea vorbirii, care sunt deosebit de utile pentru a oferi confort cursanților care ezită să vorbească în fața altora și pentru a-i ajuta pe elevii cu deficiențe de vedere să se implice mai independent în procesul de învățare (Hawai'i Educational Research Initiative, 2024). Interfețele și mediile multimodale permit cursanților să acceseze conținutul în diferite moduri, adaptându-se la diverse nevoi și abilități de învățare.

Una dintre cele mai puternice utilizări potențiale ale sistemelor de IA în educație constă în personalizarea și adaptarea experienței de învățare. Instrumentele de IA pot analiza performanțele elevilor, identifica tipare și ajusta automat conținutul, ajutând profesorii să-și adapteze procesul de predare, planificarea cursurilor și abordarea metodologică. Drept urmare, elevii vor beneficia de activități de învățare care se potrivesc ritmului și nivelului lor actual, reducând frustrarea și permițând progresul individualizat în învățare (Al Shammari, 2023). Acest lucru înseamnă că profesorii pot adapta diferite experiențe de învățare la elevii cu neurodivergențe, utilizând caracteristicile de adaptabilitate ale instrumentelor IA pentru a oferi sarcini mai scurte și structuri și formate previzibile, care se adaptează ușor la nevoile elevilor (Școlile Europene, 2025). IA sprijină, de asemenea, profesorii în procesarea evaluării formative și a feedback-ului continuu, permițându-le să urmărească mai precis progresul elevilor și să creeze mai multe oportunități de învățare în ritm propriu, concentrându-se mai mult pe interacțiunea din timpul orelor și pe clarificări,

acolo unde este necesar. Platforme precum ELSA Speak sau Duolingo for Schools oferă rezumate vizuale ale performanțelor elevilor, pentru ca profesorii să poată identifica greșelile recurente și părțile în care elevii au nevoie de consolidare sau clarificare. Cercetările sugerează că IA ar putea servi, în cele din urmă, ca instrument de sprijin pe termen lung pentru profesori, anticipând dificultățile și recomandând strategii de învățare specifice (Frontiers in Psychology, 2025).

Merită menționat mediul de învățare *interactiv* și *imersiv* oferit de IA, care probabil nu este utilizat la potențialul său maxim. Realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR) pot adăuga o altă dimensiune predării și învățării, în special în predarea bazată pe metoda task-based. Aceste medii imersive pot simula situații din viața reală în care elevii pot exersa utilizarea limbii în contexte reale, fără a părăsi sala de clasă.

Studiile sugerează că aceste medii imersive oferă nu numai achiziția lingvistică, ci și conștientizarea pragmatică și competențele interculturale.

Pentru profesori, tehnologia VR și AR va oferi, în viitor, oportunități valoroase de a crea experiențe de învățare care să sprijine elevii cu dificultăți de comunicare sau cu profiluri neurodivergente, care ar putea prefera să exerseze limba într-un mediu controlat și previzibil înainte de a se angaja în interacțiuni din viața reală.

Provocări actuale identificate legate de utilizarea instrumentelor de IA în predare

Deși integrarea instrumentelor de IA oferă oportunități promițătoare în predarea și învățarea limbilor străine, ea ridică și o serie de întrebări la care profesorii și instituțiile de învățământ trebuie să răspundă în legătură cu acuratețea și fiabilitatea tehnică, aspectele etice, confidențialitatea datelor, riscul învățării autentice și, cel mai important, cunoștințele și pregătirea profesorilor în domeniul IA, ca parte a noilor lor competențe profesionale.

Toate aceste provocări sunt legate de ezitarea profesorilor de a utiliza și integra aceste instrumente de IA în predarea lor. Preocupări precum modul în care datele elevilor sunt stocate, partajate și utilizate sau modul în care chatbot-urile

oferă uneori răspunsuri incorecte sau înșelătoare reduc încrederea și dorința de a interacționa cu tehnologia IA. Raportul Școlilor Europene subliniază importanța unor politici clare și a transparenței înainte de integrarea acestor instrumente la nivel instituțional (Școlile Europene, 2025).

Predarea este legată în mod fundamental de comunicarea umană și de interacțiunea semnificativă, care necesită inteligență emoțională, înțelegere culturală și negociere spontană între profesor și elev, toate aspecte pe care majoritatea sistemelor de IA nu le pot reproduce pe deplin. Acestea sunt provocări pe care majoritatea educatorilor trebuie să le abordeze cu atenție atunci când combină instrumentele de IA cu metodologia tradițională. Utilizarea excesivă a textelor generate de IA, traducerea și corectarea erorilor pot duce la o scădere a capacității elevilor de a se exprima în mod independent. Discuțiile academice recente avertizează împotriva perimiterii IA să domine procesul de învățare în detrimentul altor competențe.

De aceea, profesorii trebuie să știe cum să integreze inteligența artificială în predarea lor, iar integrarea cu succes a acestor instrumente în predare necesită formarea profesorilor ca parte a pregătirii oferite de instituțiile de învățământ. Cercetările identifică această lipsă de formare și pregătire a profesorilor ca fiind unul dintre cele mai semnificative obstacole în calea implementării responsabile a IA în educație în viitor. (Yang & Kyun, 2022). Inegalitatea cunoștințelor digitale dintre profesori și educatori contribuie, de asemenea, la sentimentul copleșitor creat de tehnologiile IA; prin urmare, dezvoltarea profesională va rămâne esențială dacă se dorește utilizarea responsabilă a instrumentelor IA în sălile de clasă.

De asemenea, merită menționată supraîncărcarea cognitivă pe care aceste instrumente o pot provoca prin utilizarea excesivă de-a lungul timpului. Interacțiunea frecventă cu prea multe informații simultan poate copleși elevii și poate duce la o lipsă de motivație dacă aceste interacțiuni cu IA devin repetitive sau la pericolul ca elevii să devină dependenți de instrumentele IA în loc să-și dezvolte propria gândire strategică. Îndrumarea din partea profesorilor va rămâne întotdeauna esențială pentru a se asigura că elevii dezvoltă abordări independente și reziliență în ceea ce privește învățarea limbilor străine.

Dezvoltarea viitoare a IA în predarea limbilor străine

În raportarea cercetării noastre, am observat două direcții: una este aceea că sistemele de IA devin din ce în ce mai umane în răspunsurile lor, iar cealaltă este aceea că o mare parte a populației are acces la medii de învățare multimodale imersive.

Deoarece vorbim despre inteligența artificială generativă și sisteme de modele lingvistice de mari dimensiuni, dezvoltarea viitoare a acestor sisteme se va baza pe o capacitate mai naturală și mai receptivă din punct de vedere emoțional în interacțiunea lor cu elevii, de exemplu. Deși aceste sisteme nu pot oferi o înțelegere emoțională autentică, se crede că instrumentele viitoare vor recunoaște semnale precum ezitarea, frustrarea, repetarea sau incertitudinea pentru a-și adapta răspunsurile astfel încât să fie mai empatică și mai încurajatoare față de elevi.

După cum s-a menționat anterior, integrarea IA cu VR și AR va remodela cel mai probabil practica lingvistică. Dacă este utilizată înțelept, aceasta poate nu numai să aprofundeze competențele lingvistice în situații din viața reală, ci și să dezvolte conștientizarea culturală. În momentul redactării acestui raport, această caracteristică a IA nu este atât de utilizată pe scară largă în predare, dar cu cât această tehnologie este mai accesibilă elevilor, cu atât va remodela mai mult metodologia de predare a limbilor străine, în special predarea bazată pe metoda task-based. Cursanții pot explora scenarii din viața reală, simula contexte culturale reale și îndeplini sarcini similare cu situațiile reale. Mai mult, integrarea viitoare a VR, AR și AI în predare va spori capacitatea profesorilor de a-și adapta practicile de predare incluzive la cursanții cu nevoi educaționale specifice. Dezvoltarea continuă a mediilor multimodale care combină inputul vizual, auditiv și interactiv oferă o experiență de învățare mai flexibilă pentru elevii cu dislexie, dificultăți de atenție sau diferențe de procesare senzorială, de exemplu.

Nu trebuie să uităm că aceste evoluții viitoare indică faptul că IA va juca un rol de sprijin, mai degrabă decât să înlocuiască predarea umană. Cercetările arată

că IA funcționează cel mai bine atunci când este integrată într-un sistem metodologic, mai degrabă decât utilizată singură (Yang & Kyun, 2022). Prin urmare, o abordare hibridă a predării, în care IA sprijină practica individuală, în timp ce profesorii continuă să ghideze comunicarea, limba, înțelegerea culturală și gândirea critică, este cel mai probabil viitorul educației lingvistice

Concluzii

Atunci când este utilizată în mod responsabil, IA oferă profesorilor oportunități de a preda limbi străine în moduri noi și captivante, făcând instruirea mai personalizată, flexibilă, imersivă și incluzivă. Cu toate acestea, această tehnologie trebuie integrată cu atenție, conștientizând limitele sale, acordând atenție aspectelor etice și pedagogice și angajându-se să mențină expertiza umană în centrul educației lingvistice.

Privind în perspectivă, instrumentele IA vor atinge cel mai probabil potențialul maxim în predare și învățare atunci când sunt combinate cu îndrumarea pedagogică umană. Dar pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii trebuie să abordeze aceste instrumente cu curiozitate, gândire critică și grijă față de elevi, în timp ce instituțiile vor trebui să investească în formarea profesorilor în domeniul IA și să elaboreze politici clare pentru practici responsabile în acest domeniu.

5 Restricții etice și legale

The use of artificial intelligence (AI) has increased significantly in recent years across multiple domains, including education, the circular economy, and research. With this rapid development, two main questions arise: what legal norms apply to AI usage, and what ethical impacts should be considered? This summary relies on scientific articles and international documentation to provide an overview of AI regulation, ethical principles, and practical recommendations for handling ethical issues (UNESCO, 2021; ScienceDirect, 2025).

Cadrul juridic

Reglementarea IA se bazează în primul rând pe o abordare bazată pe risc, în cadrul căreia legislația stabilește cerințe privind transparența, securitatea și responsabilitatea. Legea Uniunii Europene privind IA constituie un exemplu în acest sens, clasificând sistemele de IA în funcție de nivelul lor de risc și obligând dezvoltatorii să se asigure că IA nu lezează viața privată sau drepturile cetățenilor (Uniunea Europeană, 2024; Novelli et al., 2024).

Pe lângă cerințele Legii privind IA, utilizarea IA este influențată și de reglementările privind protecția datelor și confidențialitatea, precum GDPR, care conferă persoanelor fizice dreptul de a controla utilizarea datelor lor și de a limita deciziile automatizate (Comisia Europeană, 2022; Debnath, Veeraraghavan & Hapse, 2024).

Este important să se înțeleagă că normele juridice nu înlocuiesc considerentele etice, ci oferă un cadru pentru gestionarea riscurilor și asigurarea responsabilității (ScienceDirect, 2025). Mai mulți autori subliniază, de asemenea, necesitatea unor cadre juridice și administrative care să sprijine alinierea morală a IA la valorile umane (Novelli et al., 2024; Ateriya et al., 2025).

Impactul și riscurile etice

Confidențialitate și controlul datelor

Implementarea IA ridică numeroase probleme etice care depășesc cerințele legale. Printre cele mai importante teme se numără confidențialitatea, echitatea, transparența, autonomia umană și impactul social (Linii directoare etice privind utilizarea inteligenței artificiale, UE, 2024; UNESCO, 2021).

În domeniul educației, IA poate colecta și analiza volume mari de date despre elevi, ceea ce duce la riscuri legate de confidențialitate și supraveghere. Elevii pot simți că nu au control asupra datelor lor, ceea ce face esențială asigurarea transparenței, a consimțământului informat și a păstrării autonomiei (Register, Khan, Giubilini, Earp & Savulescu, 2025; Laak & Aru, 2024).

Transparența și modelele de IA

Modelele de IA funcționează pe baza unor seturi de date diverse, care influențează rezultatele deciziilor. Transparența ajută la prevenirea nedreptăților și sporește fiabilitatea sistemului. Elevii și profesorii trebuie să înțeleagă modul în care funcționează modelele de IA pentru a evalua dilemele etice și strategiile de atenuare a riscurilor (ScienceDirect, 2025).

Interacțiunea juridică și etică

Legea privind IA și RGPD oferă un cadru juridic, însă orientările etice contribuie la reducerea riscurilor practice și la justificarea deciziilor. Sistemele de IA cu risc ridicat trebuie să implementeze măsuri de securitate, transparență și responsabilitate (Uniunea Europeană, 2024; Novelli et al., 2024).

De asemenea, trebuie menționat că legislația poate să nu acopere toate aspectele etice, cum ar fi diferențele culturale, impactul social și păstrarea autonomiei (UNESCO, 2021; ScienceDirect, 2025).

Etica IA în educație și programe școlare

Provocări sistemice

Analizele sistematice arată că predarea eticii IA în educație necesită un cadru structurat, metode de evaluare și formarea profesorilor (ScienceDirect, 2025). Sistemele de învățământ ar trebui:

- Încurajeze elevii să gândească critic și să evalueze aspectele etice ale IA
- Formarea profesorilor pentru utilizarea responsabilă a IA
- Aplicarea metodelor de evaluare pentru înțelegerea dilemelor etice

Curriculum și etică

ScienceDirect (2025) și Laak & Aru (2024) subliniază că etica IA trebuie integrată în programa școlară. Aceasta înseamnă:

- Adaptarea programelor școlare pentru a include etica IA și principiile de protecție a datelor
- Formarea elevilor și a profesorilor pentru utilizarea responsabilă a IA
- Dezvoltarea de metode pedagogice și evaluări pentru înțelegerea dilemelor etice

Integritatea academică, drepturile de autor și sistemele de IA

Utilizarea IA în cercetare și în scrierea academică ridică întrebări cu privire la autor, drepturile de autor și responsabilitate. IA generativă poate pune la încercare normele convenționale de citare și integritatea academică, necesitând linii de îndrumare clare pentru a defini utilizarea permisă a IA, pentru a evita plagiatul și pentru a proteja drepturile de proprietate intelectuală (Bjelobaba et al., 2025).

Sistemele de IA ar trebui să sprijine activitatea cognitivă a elevilor, mai degrabă decât să o înlocuiască, asigurând rezultate de învățare obținute în mod etic. Sistemele IA trebuie să promoveze reflecția, metacogniția și gândirea critică, evitând dependența excesivă de conținutul automatizat (Holmes, Porayska-Pomsta & Holstein, 2021).

Pe lângă adaptarea programelor de învățământ și formarea cadrelor didactice, este esențial să se instituie un sistem continuu de monitorizare și evaluare din punct de vedere etic în cadrul programelor educaționale. Evaluarea continuă garantează că instrumentele de IA sunt utilizate în mod responsabil, că principiile de protecție a datelor sunt respectate și că elevii își dezvoltă capacitatea de a analiza critic rezultatele IA și dilemele etice în scenarii din viața reală (ScienceDirect, 2025; Laak & Aru, 2024). În plus, ar trebui consolidate orientările instituționale clare privind integritatea academică, asigurându-se că IA generativă sprijină învățarea fără a submina dreptul de autor, drepturile de copyright sau dezvoltarea abilităților de gândire critică ale elevilor (Bjelobaba et al., 2025; Holmes, Porayska-Pomsta & Holstein, 2021). Includerea practicilor de reflectare și a exercițiilor metacognitive în programe de studiu îi ajută pe elevi să recunoască implicațiile etice ale utilizării IA, promovând cetățenia digitală responsabilă și conștientizarea etică pe tot parcursul vieții.

Concluzii

Acest raport invită educatorii, cercetătorii și cei care iau decizii să considere inteligența artificială nu ca un substitut pentru predarea umană, ci ca un instrument în crearea unor medii de învățare a limbilor străine mai personalizate, mai incluzive și mai atractive. Ne-am propus să oferim o imagine de ansamblu practică asupra celor mai relevante subiecte legate de utilizarea IA în sălile de clasă, arătând atât potențialul, cât și limitele acesteia. Instrumentele IA sunt deja utilizate în sălile de clasă și pot fi aplicate și mai mult, oferind ajutor prin chatboti, traducători, corectori ortografici și sisteme de tutoriat pentru a personaliza experiențele de învățare. Exemplele prezentate în acest raport nu sunt exhaustive, dar reprezintă un peisaj în rapidă evoluție. Deși inteligența artificială poate sprijini învățarea prin feedback și practică personalizate, aceasta necesită o implementare prudentă din cauza unor probleme precum prejudecățile legate de date, răspunsurile incorecte și lipsa inteligenței emoționale.

Pe măsură ce IA devine din ce în ce mai integrată în practica educațională, este esențial să se mențină o perspectivă critică și informată. Considerațiile etice, transparența și supravegherea umană trebuie să ghideze implementarea pentru a asigura experiențe de învățare personalizate și materiale educaționale de înaltă calitate.

Bibliografie

Baze teoretice

Alrajhi, A. S. (2024). Chatbot-uri pedagogice cu inteligență artificială ca agenți de conversație L2. *Cogent Education*, 11(1), 2327789.

<https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2327789>

Gil de Zúñiga, H., Goyanes, M., & Durotoye, T. (2024). O definiție academică a inteligenței artificiale (IA): promovarea IA ca cadru conceptual în cercetarea în domeniul comunicării. *Political Communication*, 41(2), 317–334.

<https://doi.org/10.1080/10584609.2023.2290497>

Godwin-Jones, R. (2024). Agenția distribuită în învățarea și predarea unei a doua limbi prin intermediul IA generative. <https://doi.org/10.64152/10125/73570>

Goldstein, S., & Levinstein, B. A. (n.d.). *Are ChatGPT o minte?*

<https://philpapers.org/archive/GOLDCH.pdf>

Cum pot agenții AI să realizeze colaborarea „human-in-the-loop” cu experți umani? - Tencent Cloud. (n.d.). Accesat la 15 decembrie 2025, de la

<https://www.tencentcloud.com/techpedia/126571>

Huang, Xiaojing, Wu, Y., & Dou, A. (2024). Predarea limbilor străine bazată pe sarcini și îmbunătățită prin IA: promovarea învățării personalizate a limbii engleze la nivel universitar. *Frontiers in Educational Research*, 7(10).

<https://doi.org/10.25236/FER.2024.071033>

Merritt, R. (25 martie 2022). Ce este un model Transformer? *Blogul NVIDIA*.

<https://blogs.nvidia.com/blog/what-is-a-transformer-model/>

Schola Europaea, Biroul Secretarului General. (2025). *Cadru pentru utilizarea educațională a inteligenței artificiale generative în școlile europene*.

Cel mai bun prieten al profesorului. (n.d.). Teachers.Is. Accesat la 15 decembrie 2025, de la <https://teachers.is/>

Titus, L. M. (2024). Are ChatGPT înțelegere semantică? O problemă cu strategia statisticilor de apariție. *Cercetarea sistemelor cognitive*, 83, 101174. <https://doi.org/10.1016/j.cogsys.2023.101174>

Ce este inteligența artificială (IA)? | IBM. (9 august 2024). <https://www.ibm.com/think/topics/artificial-intelligence>

Prezentare generală a celor mai relevante instrumente de IA

AbuSahyon, A. S. E., Alzyoud, A., Alshorman, O. și Al-Absi, B. (2023). Tehnologia bazată pe IA și chatbot-urile ca instrumente pentru îmbunătățirea învățării limbii engleze în contextul achiziției unei a doua limbi: un studiu de analiză. *International Journal of Membrane Science and Technology*, 10(1), 1209–1223. <https://doi.org/10.15379/ijmst.v10i1.2829>

Alharbi, W. (2023). AI în sala de clasă de limbi străine: o prezentare pedagogică a instrumentelor automate de asistență la scriere. *Education Research International*, 2023, 1–15. <https://doi.org/10.1155/2023/4253331>

Copycat Cafe. (n.d.). Copycat Cafe. Accesat la 9 decembrie 2025, de [la https://copycatcafe.com/blog/ai-language-learning-apps](https://copycatcafe.com/blog/ai-language-learning-apps)

Huang, H.-W., Li, Z. și Taylor, L. (2020). Eficacitatea utilizării Grammarly pentru îmbunătățirea abilităților de scriere ale elevilor. *Lucrările celei de-a 5-a Conferințe internaționale privind educația și învățarea la distanță*, 122–127. <https://doi.org/10.1145/3402569.3402594>

Kristiawan, D., Bashar, K., & Pradana, D. A. (2024). Inteligența artificială în învățarea limbii engleze: o analiză sistematică a instrumentelor, aplicațiilor și rezultatelor pedagogice ale IA. *Arta predării limbii engleze ca limbă străină (TATEFL)*, 5(2), 207–218. <https://doi.org/10.36663/tatefl.v5i2.912>

Pinzolits, R. (2024). IA în mediul academic: o prezentare generală a unor instrumente selectate și a domeniilor lor de aplicare. *MAP Education and Humanities*, 4, 37–50. <https://doi.org/10.53880/2744-2373.2023.4.37>

Portnoff, L., Gustafson, E., Rollinson, J. și Bicknell, K. (2021). Metode de evaluare a învățării limbilor străine la scară largă: studiu de caz Duolingo.

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED615620.pdf>

Rebolledo Font De La Vall, R., & González Araya, F. (2023). Explorarea avantajelor și provocărilor instrumentelor de învățare a limbilor străine bazate pe inteligența artificială. *International Journal of Social Sciences and Humanities Invention*, 10(01), 7569–7576.

<https://doi.org/10.18535/ijsshi/v10i01.02>

Wang, M. (2023). Chat GPT: un studiu de caz. *Revista IDGI de învățământ superior*. <https://journal.pdgia.ca/index.php/education/article/view/10>

Woo, J. H. și Choi, H. (2021). Analiză sistematică a instrumentelor de învățare a limbilor străine bazate pe IA. arXiv. <https://doi.org/10.48550/ARXIV.2111.04455>

Utilizarea IA în predare și învățare

Alhusaiyan, E. (2025). O revizuire sistematică a tendințelor actuale în domeniul inteligenței artificiale în învățarea limbilor străine. *Revista saudită de studii lingvistice*, 5(1), 1–16. <https://doi.org/10.1108/SJLS-07-2024-0039>

Aljanadbah, A., Marri, R. H. A. și Almarri, H. M. (2025). Viitorul învățării limbilor străine în era inteligenței artificiale: o analiză critică a tendințelor, provocărilor și oportunităților. *Revista Dibon de limbi străine*, 1(2), 200–217.

<https://doi.org/10.64169/djl.84>

Inteligența artificială în învățarea limbilor străine: (2025). *International Journal of Distance Education Technologies*, 23(1).

<https://doi.org/10.4018/IJDET.385045>

Lee, S., Choe, H., Zou, D., & Jeon, J. (2025). Generative AI (GenAI) în sala de clasă de limbi străine: o revizuire sistematică. *Interactive Learning Environments*, 1–25. <https://doi.org/10.1080/10494820.2025.2498537>

Liu, M. (2023). Explorarea aplicării inteligenței artificiale în predarea limbilor străine: provocări și dezvoltare viitoare. *SHS Web of Conferences*, 168, 03025.

<https://doi.org/10.1051/shsconf/202316803025>

Macinska, S., & Vinkler, A. (2024). Rolul IA în învățarea limbilor străine: dovezi din cercetare și strategii pentru succes. *Cambridge University Press & Assessment*.

Ogawa, K. (2025). Dezvoltarea predării limbilor străine bazate pe sarcini în realitatea virtuală: un studiu de caz. *Tehnologia în predarea și învățarea limbilor străine*, 7(3), 102540. <https://doi.org/10.29140/titl.v7n3.102540>

Pearson (Director). (n.d.). *IA în predarea limbilor străine: 10 evoluții majore pentru care trebuie să vă pregătiți* [Înregistrare video].

<https://www.youtube.com/watch?v=Q8v-0TyKCJ0&t=877s>

Pegrum, M. (2025). De la revoluție la evoluție: Ce înseamnă cu adevărat AI generativ pentru învățarea limbilor străine. *Predarea limbilor străine*, 1–17.

<https://doi.org/10.1017/S0261444825000151>

Yang, H., & Kyun, S. (2022). Tendința actuală de cercetare a inteligenței artificiale în învățarea limbilor străine: o revizuire empirică sistematică a literaturii din perspectiva teoriei activității. *Australasian Journal of Educational Technology*, 180–210. <https://doi.org/10.14742/ajet.7492>

Potențialul de dezvoltare a instrumentelor de IA în predare

Al Shammari, F. (2023). *Tehnologia bazată pe IA și chatbot-urile ca instrumente pentru îmbunătățirea învățării limbii engleze în contextul achiziției unei a doua limbi: un studiu de revizuire*. *International Journal of Membrane Science and Technology*, 10(1), 1209–1223.

<https://www.dibonjournals.com/index.php/djl/article/view/84/64>

Școlile Europene. (2025). *Cadru pentru utilizarea educațională a inteligenței artificiale generative în școlile europene (2025-01-D-65-en-2)*.

<https://www.eursec.eu/BasicTexts/2025-01-D-65-en-2.pdf>

Inițiativa de cercetare educațională din Hawaii. (2024). *Agenție distribuită în învățarea și predarea limbilor străine prin intermediul inteligenței artificiale generative*. ScholarSpace, Universitatea din Hawaii.

<https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/>

Rowe, A. (2022). Reprezentarea lingvistică și ideologiile lingvistice în instrumentele de traducere automată: implicații pentru educația lingvistică. *Australasian Journal of Educational Technology*, 38(4), 873–890.

<https://ajet.org.au/index.php/AJET/article/view/7492>

Thompson, A., Lee, J., Park, M. (2018). Implicarea cursanților și limitările interacțiunii cu chatbotul în învățarea limbilor străine. *Language Learning & Technology*, 22(3), 1–18.

<https://www.litjournal.org/>

Yang, S., Kyun, R. (2022). Tendința actuală de cercetare a inteligenței artificiale în învățarea limbilor străine. *Australasian Journal of Educational Technology*, 38(2), 1–20.

<https://ajet.org.au/index.php/AJET/article/view/7492>

Frontiers in Psychology. (2025). Emoțiile elevilor în învățarea limbii engleze ca limbă străină și a doua limbă asistată de IA: o revizuire sistematică a studiilor empirice. *Frontiers in Psychology*.

<https://www.frontiersin.org/>

Cambridge University Press. (2024). IA generativă pentru profesori: pachet gratuit de idei.

<https://www.cambridge.org/elt/blog/2024/05/10/generative-ai-for-teachers-free-idea-pack/>

Restricții etice și legale

Ateriya, N., Sonwani, N. S., Thakur, K. S., Kumar, A., Verma, S. K. (2025). Explorarea peisajului etic al IA în scrierea academică. *Egyptian Journal of Forensic Sciences*, 15(1), articolul 36.

<https://doi.org/10.1186/s41935-025-00453-1>

Bjelobaba, S., Waddington, L., Perkins, M., Foltýnek, T., Bhattacharyya, S., Weber-Wulff, D. (2025). Menținerea integrității cercetării în era GenAI: o analiză a provocărilor etice și recomandări pentru cercetători. *International Journal for*

Educational Integrity, 21, articolul 18.

<https://doi.org/10.1007/s40979-025-00191-w>

Debnath, R., Veeraraghavan, V. P., Hapse, N. (2024). AI și confidențialitatea: preocupări etice în colectarea și supravegherea datelor. *Revista internațională pentru cercetare multidisciplinară*, 6(6), 32150.

<https://www.ijfmr.com/papers/2024/6/32150.pdf>

Laak, K.-J., Aru, J. (2024). IA și învățarea personalizată: reducerea decalajului față de obiectivele educaționale moderne. *arXiv*.

<https://arxiv.org/abs/2404.02798>

Holmes, W., Porayska-Pomsta, K., Holstein, K. (2021). Etica IA în educație: către un cadru comunitar. *Revista internațională de inteligență artificială în educație*, 32, 504–526. <https://doi.org/10.1007/s40593-021-00239-1>

Register, C., Khan, M. A., Giubilini, A., Earp, B. D., Savulescu, J. (2025). Confidențialitatea și relațiile dintre oameni și IA. *Filosofie și tehnologie*, 38, articolul 147. <https://link.springer.com/article/10.1007/s13347-025-00978-2>

UNESCO. (2021). Recomandare privind etica inteligenței artificiale. Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO).

<https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-ethics-artificial-intelligence>

Comisia Europeană. (2022). Orientări etice privind utilizarea inteligenței artificiale (IA) și a datelor în predare și învățare pentru educatori. Comisia Europeană.

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d81a0d54-5348-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-en>

Novelli, C., Casolari, F., Hacker, P., Spedicato, G., Floridi, L. (2024). IA generativă în legislația UE: răspundere, confidențialitate, proprietate intelectuală și securitate cibernetică. *Computer Law & Security Review*, 55, 106066. <https://doi.org/10.1016/j.clsr.2024.106066>

Uniunea Europeană. (2024). Actul privind IA (Regulamentul (UE) 2024/1689) — cadru de reglementare privind inteligența artificială. Strategia digitală a Comisiei Europene.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai>

ScienceDirect. (2025). Etica IA în educație: revizuire sistematică a literaturii de specialitate. *Computers & Education: Artificial Intelligence*, 7, 100172.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666920X25000451>

Acest raport de cercetare privind progresele recente în utilizarea inteligenței artificiale pentru predarea și învățarea limbilor străine reprezintă un rezultat intelectual al proiectului european **AIDED**. AIDED este un parteneriat de cooperare Erasmus+ în domeniul educației școlare, implementat prin colaborarea următoarelor organizații partenere:

[Centrum Edukacyjne EST, Poland](#)

[Bridge Language Study House, Romania](#)

[Srednja škola Dalj, Croatia](#)

[LogoPsyCom, Belgium](#)

[Valga Gümnaasium, Estonia](#)

